

RCL DPiO 5604-48/12

ANALIZA
WYROKU TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO
Z DNIA 8 MAJA 2012 R., SYGN. AKT K 7/10

I. INFORMACJE O ORZECZENIU:

1. Metryka orzeczenia:

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2012 r., sygn. akt K 7/10. Sentencja orzeczenia została opublikowana w dniu 22 maja 2012 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej poz. 562.

2. Sentencja orzeczenia:

Trybunał Konstytucyjny uznał, iż:

- 1) przepis **art. 4 pkt 1** ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 4) w zakresie, w jakim stanowi, że sędziowie, o których mowa w tym przepisie, stają się, odpowiednio, sędziami sądów rejonowych i sędziami sądów okręgowych, które stanowią ich miejsce służbowe, **nie jest niezgodny** z art. 2, art. 178 ust. 2, art. 179 i art. 180 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przepis **art. 4 pkt 2** ww. ustawy, w zakresie, w jakim stanowi, że prokuratorzy, o których mowa w tym przepisie, stają się, odpowiednio, prokuratorami prokuratur rejonowych i prokuratorami prokuratur okręgowych, **nie jest niezgodny** z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) przepis **art. 4 pkt 3** ww. ustawy jest **niezgodny** z wywodzoną z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasadą dostatecznej określoności;
- 4) przepis **art. 5** ww. ustawy jest **zgodny** z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Utrata mocy obowiązującej niekonstytucyjnej regulacji:

Przepis art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, zwanej dalej „ustawą z 2008 r.”, utracił moc z dniem ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego tj. z dniem 22 maja 2012 r.

4. Stan prawny (na gruncie którego wydano orzeczenie):

W art. 4 pkt 3 ustawy z 2008 r. zawarto normę zgodnie, z którą wnioski złożone w trybie art. 65a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.) i art. 11a ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599), przed dniem wejścia w życie ustawy z 2008 r., podlegają rozpoznaniu na podstawie przepisów dotychczasowych.

Powyższe wnioski dotyczyły instytucji tzw. „awansu poziomego”, wprowadzonej do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 136 poz. 959, z późn. zm.). Instytucja ta polegała na ustanowieniu dwóch nowych stanowisk sędziowskich tj. stanowiska sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym oraz sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym, oraz prokuratorskich tj. stanowiska prokuratora prokuratury okręgowej w prokuraturze rejonowej i prokuratora prokuratury apelacyjnej w prokuraturze okręgowej. Konsekwencje powołania w trybie awansu poziomego wiązały się ze zmianą tytułu awansowanego sędziego/prokuratora, podwyższeniem jego wynagrodzenia, jak również z otwarciem drogi do uzyskania wyższych stawek awansowych w przyszłości. Jednakże awans ten nie miał wpływu na zakres jurysdykcji awansowanego, co oznaczało iż katalog jego praw i obowiązków nie ulegał zmianie.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż ustawodawca ustawą z 2008 r. zdecydował się na zniesienie instytucji awansu poziomego, wprowadzając jednocześnie w art. 4 pkt 1 i 2 ustawy z 2008 r. regulację, zgodnie z którą z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy:

- 1) sędziowie powołani na stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym i sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym stają się, odpowiednio, sędziami sądów rejonowych i sędziami sądów okręgowych, które stanowią ich miejsce służbowe, zachowując prawo do wynagrodzenia nabyte na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw;
- 2) prokuratorzy, powołani na stanowisko prokuratora prokuratury okręgowej w prokuraturze rejonowej i prokuratora prokuratury apelacyjnej w prokuraturze okręgowej stają się, odpowiednio, prokuratorami prokuratur rejonowych i prokuratorami prokuratur okręgowych, które stanowią ich miejsce służbowe, zachowując prawo do wynagrodzenia nabyte na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

5. Powołany wzorzec konstytucyjny:

Trybunał Konstytucyjny przyjął jako wzorzec konstytucyjny art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, z którego wynika m.in. zasada prawidłowej legislacji, obejmująca wymagania dotyczące dostatecznej określoności przepisów prawa, które muszą być formułowane w sposób poprawny, precyzyjny i jasny. Tym samym przekroczenie pewnego poziomu niejasności przepisów prawnych stanowić może samoistną przesłankę stwierdzenia ich niezgodności z wyrażoną w art. 2 Konstytucji zasadą państwa prawnego.

Oceniając zaskarżoną regulację pod kątem zgodności z wzorcem kontroli, Trybunał Konstytucyjny podjął próbę dokonania jej wykładni. Analiza przywołanej normy intertemporalnej dokonana w oparciu o jej językowe znaczenie, jak również sięgnięcie po wykładnię funkcjonalną, prowadzi do niejasnych wniosków. Uwzględnienie kontekstu wprowadzonej regulacji ujawniło sprzeczność przyjętej normy intertemporalnej z celem analizowanego aktu normatywnego. Sprzeczność polegała na tym, że w świetle reguł wykładni językowej powyższy przepis dawał podstawy sędziemu/prokuratorowi awansowanemu poziomo do posługiwania się tytułem nadanym mu przez Prezydenta/Prokuratora Generalnego, co w świetle reguł wykładni funkcjonalnej było niedopuszczalne. Celem ustawy było bowiem zniesienie awansów poziomych. Sprzeczności tej nie dało się usunąć w oparciu o przyjęte w polskim prawoznawstwie reguły wykładni. W konsekwencji powyższego Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż, badana w niniejszym postępowaniu regulacja przekracza próg niejasności przepisów.

II. SKUTKI ORZECZENIA:

Analizowany wyrok Trybunału skutkuje utratą mocy obowiązującej art. 4 pkt 3 ustawy z 2008 r.

III. WSKAZÓWKI DLA PRAWODAWCY:

Brak.

IV. WYKONANIE ORZECZENIA:

1. Potrzeba wykonania orzeczenia:

Wskutek ogłoszenia analizowanego wyroku przestał obowiązywać art. 4 pkt 3 ustawy z 2008 r. Jednakże rozważając konieczność podjęcia prac legislacyjnych, w celu wykonania ww. wyroku, badania wymaga zarówno zaskarżony przepis art. 4 pkt 3, w myśl którego wnioski o awansowanie poziome sędziów i prokuratorów, złożone przed dniem wejścia w życie ustawy z 2008 r. podlegały rozpoznaniu na podstawie przepisów dotychczasowych, jak i przepisy będące

podstawą ich rozpatrzenia. Celem ustawy z 2008 r. było zniesienie instytucji awansów poziomych oraz wprowadzenie regulacji intertemporalnej w tym zakresie. Powyższe oznacza, iż z dniem wejścia w życie ww. ustawy niemożliwym było awansowanie sędziów i prokuratorów w trybie awansu poziomego, z wyjątkiem tych sędziów i prokuratorów, których wnioski o dokonanie takiego awansu, na mocy art. 4 pkt 3, zostały złożone i nierozpatrzone przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

W kontekście powyższego zasadnym jest dokonanie analizy sytuacji prawnej awansowanych poziomo sędziów sądu okręgowego w sądzie rejonowym oraz sędziów sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym, którzy na mocy art. 4 pkt 1 i 2 ustawy z 2008 r. stali się „na powrót” sędziami sądów rejonowych i sędziami sądów okręgowych zachowując prawo do wynagrodzenia nabytego na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (analogiczna sytuacja odnosi się do awansowanych poziomo prokuratorów prokuratury okręgowej w prokuraturze rejonowej i prokuratorów prokuratury apelacyjnej w prokuraturze okręgowej). Tym samym ww. sędziowie i prokuratorzy, pomimo zmiany stanowiska służbowego, zachowali wynagrodzenie przypisane do dotychczas zajmowanego stanowiska. Zauważyć należy, iż przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.), regulujących m.in. kwestie płac i stawek awansowych, od 2008 r. były wielokrotnie nowelizowane, co skutkowało wprowadzeniem równych dla wszystkich zasady dotyczących wynagrodzenia oraz stawek awansowych. Nowe regulacje objęły również sędziów i prokuratorów awansowanych w trybie awansu poziomego, o czym świadczy art. 8 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 459).

Powyższe oznacza, iż w obecnym stanie prawnym brak jest nie tylko przepisów na podstawie których możliwym byłoby dokonanie awansu poziomego, ale również nie występują w tym zakresie różnice w systemie wynagradzania oraz obliczania stawek awansowych sędziów i prokuratorów.

Niezależnie do powyższego należy zauważyć, iż wnioski, o których mowa w art. 4 pkt 3 ustawy z 2008 r. musiały zostać złożone przed wejściem w życie ustawy z 2008 r., natomiast analizowany wyrok został ogłoszony 22 maja 2012 r., co oznacza, iż postępowania wszczęte na ich podstawie zostały zakończone.

Biorąc pod uwagę powyższe, w szczególności zmiany jakie zaszły w systemie prawnym, nie jest zasadnym podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do wykonania niniejszego wyroku.

D Y R E K T O R
Departamentu Prawnego i Orzecznictwa
Barbara Wysocka
dr Barbara Wysocka